

آمارهای رسمی و بین المللی

تعاریف و مفاهیم:

شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را بوجود آورده‌اند.

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را بوجود می‌آورد.

شهر: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگیهای شهر می‌باشد.

دهستان: کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می‌نماید.

مشخصات طبیعی و تقسیمات کشوری

کشور جمهوری اسلامی ایران با مساحت خاکی 1628750 کیلومتر مربع در نیمه جنوبی منطقه معتدل شمالی بین 25 درجه و 00 دقیقه تا 39 درجه و 47 دقیقه عرض شمالی از خط استوا و 44 درجه و 02 دقیقه تا 63 درجه و 20 دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار دارد. میانگین ارتفاع آن بیش از 1200 متر از سطح دریا است. پست‌ترین نقطه داخلی با ارتفاع 56 متر در چاله لوت و بلندترین قله آن دماوند با ارتفاع 5610 متر در میان رشته کوه البرز قرار دارد. در کناره جنوبی دریای خزر ارتفاع زمین 28 متر پایین‌تر از سطح دریای آزاد می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران از شمال به جمهوری ترکمنستان، دریای خزر، جمهوری آذربایجان و ارمنستان، از مشرق به افغانستان و پاکستان، و از جنوب به دریای عمان و خلیج فارس و از مغرب به عراق و ترکیه محدود است.

کشور ایران از نظر تقسیمات کشوری در پایان سال 1389 دارای 31 استان، 397 شهرستان، 982 بخش، 1144 شهر، 2497 دهستان بوده است.

اطلاعات جمعیتی کشور

1- تعداد کل جمعیت کشور:

براساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال 1390 جمعیت ایران معادل 75149669 نفر با نرخ رشد سالانه 1/29 درصد بوده است.

در این سال 71/39 درصد جمعیت، شهری و 28/54 درصد روستایی و مابقی غیر ساکن بوده‌اند.

جمعیت سالهای مختلف و درصد رشد بین دو سرشماری (واحد: میلیون نفر)

سال	1290	1305	1315	1325	1335	1345	1355	1365	1375	1385	1390
تعداد	9/14	10/46	11/96	14/16	18/95	25/79	33/71	49/45	60/05	70/50	75/15
درصد رشد	0/6	1/5	1/4	2/0	3/1	3/1	2/7	3/9	2/0	1/6	1/3

توزیع استانی جمعیت کشور در جدول 20-1 ارائه شده است.

2- جنسیت:

در سال 90 تعداد 37905669 نفر (50/4 درصد) مرد و تعداد 37244000 نفر (49/6 درصد) زن بوده‌اند که در نتیجه نسبت جنسی 102 بدست می‌آید بدین مفهوم که بازاء هر 100 نفر زن، 102 نفر مرد وجود داشته است.

3- طبقات سنی:

در سال 90 از جمعیت کشور 23/4 درصد در گروه سنی کمتر از 15 ساله، 70/9 درصد در گروه سنی 15 - 64 ساله و 5/7 درصد در گروه سنی 65 ساله و بیشتر قرار داشته‌اند.

4- دین:

در سال 90 از جمعیت کشور 99/39 درصد را مسلمانان تشکیل می‌داده‌اند.

جمع	مسلمان	زرتشتی	مسیحی	کلیمی	سایر و اظهار نشده
تعداد	74682938	25271	117704	8756	315000
درصد	99/39	0/03	0/16	0/01	0/41

5- سواد و آموزش:

در سال 90 تعداد 57361682 نفر جمعیت 6 ساله و بیشتر کشور 84/75 درصد باسواد بوده‌اند. نسبت باسوادی برای مردان 88/4 درصد و برای زنان 81/05 درصد بوده است. نسبت باسوادی در نقاط شهری برای مردان 91/47 و برای زنان 85/6 درصد و در نقاط روستایی برای مردان 80/65 درصد و برای زنان 69/43 درصد بوده است.

تعداد افراد مورد حمایت نظام حمایتی کشور⁽¹⁾

در پایان سال 1389 قریب 5/4 میلیون نفر (7/2 درصد جمعیت کشور) مورد حمایت مستمر و سازمان یافته خدمات حمایتی کشور قرار داشته‌اند (کمیته امداد امام خمینی 3883 هزار نفر، سازمان بهزیستی 513 هزار نفر، بنیاد شهید و امور ایثارگران 1004 هزار نفر شامل (449 هزار نفر افراد خانواده محترم شهداء و 555 هزار نفر جانبازان عزیز) و علاوه بر آنها، حداقل 2 میلیون نفر بصورت موردی یا مقطعی، از خدمات و حمایت‌های اجتماعی مقرر استفاده نموده‌اند.

- تقریباً 72 درصد از افراد مورد حمایت مستمر خدمات اجتماعی مذکور مورد حمایت کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار داشته‌اند.

هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی کشور⁽²⁾

بر اساس نتایج آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی کشور توسط مرکز آمار ایران در سال 1390 متوسط هزینه هر خانوار شهری با میانگین نفرات هر خانوار 3/66 نفر مبلغ 132/7 میلیون ریال در سال (11/2 میلیون ریال در ماه) بوده است که نسبت به رقم مشابه سال قبل 16/7 درصد افزایش داشته است. همچنین در این سال هزینه متوسط هر خانوار روستایی با میانگین نفرات هر خانوار 4/03 نفر مبلغ 84 میلیون ریال در سال (7 میلیون ریال در ماه) بوده است که نسبت به رقم مشابه سال قبل 22/6 درصد افزایش داشته است. توزیع درصد هزینه خانوارها در جدول زیر منعکس شده است.

هزینه خانوارهای شهری و روستایی کشور در سال 1390

(هزار ریال)

خانوارهای روستایی		خانوارهای شهری		گروه‌های هزینه
درصد تغییر نسبت به سال قبل	هزینه	درصد تغییر نسبت به سال قبل	هزینه	
26	32940	25/2	32752	خوراکی و دخانی
20/8	51033	14/2	99965	غیر خوراکی

1- مأخذ: سالنامه آماری سال 90 و 88 مرکز آمار ایران

2- مأخذ: هزینه و درآمد خانوار سال 90؛ مرکز آمار ایران

کشورهای توسعه یافته جهان³

در سال 2010، 182 کشور جهان براساس شاخص توسعه انسانی رتبه بندی شده‌اند که در این میان 85 کشور جهان در رده کشورهای با توسعه انسانی بالا قرار دارند کشورهای نروژ، استرالیا، نیوزلند، آمریکا، ایرلند، لیختن اشتاین، هلند، کانادا، سوئد و آلمان به ترتیب رتبه‌ها 1 تا 10 را به خود اختصاص داده‌اند.

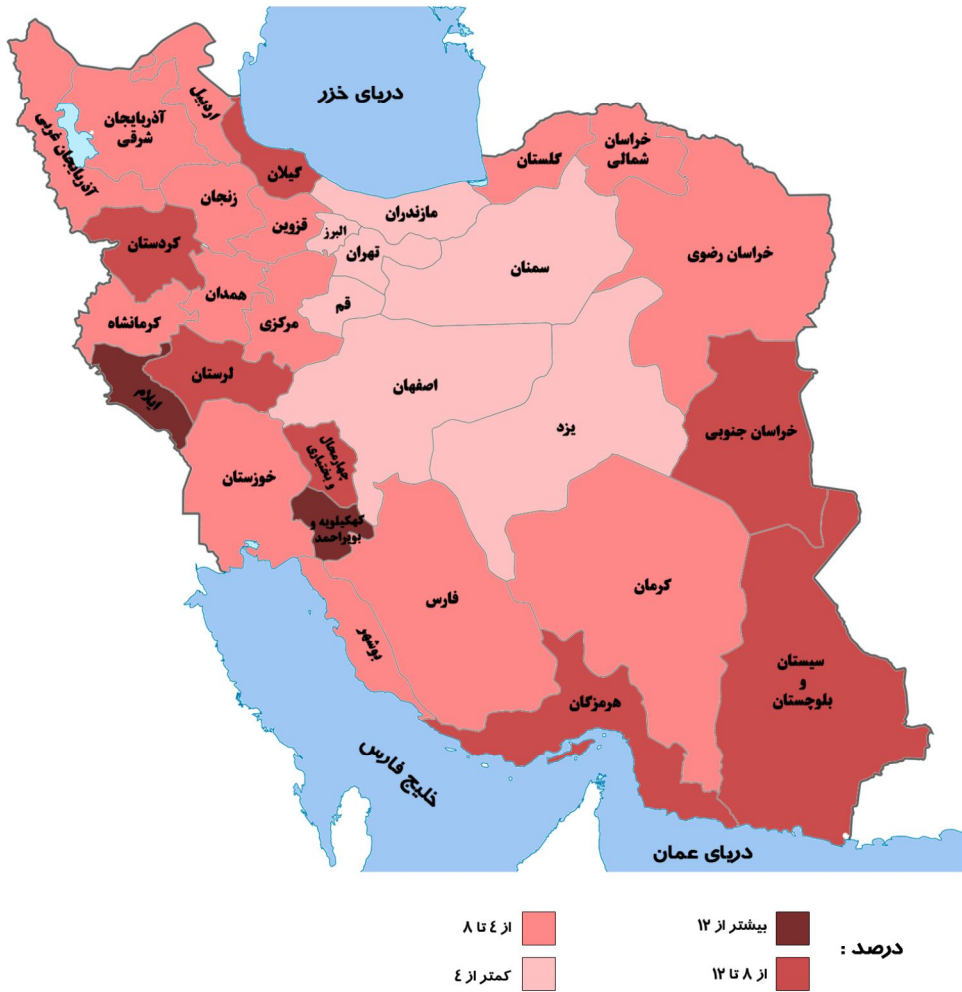
در سال‌های 2008، 2009 و 2010 مقدار شاخص توسعه‌ی انسانی ایران به ترتیب معادل 0/691، 0/697، 0/702 می‌باشد که در بین 182 کشور جهان در سال 2010 رتبه 70 را به خود اختصاص داده است.

شاخص‌های عمده برخی کشورهای منتخب جهان در سال 2010

رتبه در جهان	شاخص امید به زندگی در بدو تولد	شاخص توسعه انسانی	شاخص نام کشور	منطقه
70	71/9	0/702	ایران	آسیا
11	83/2	0/884	ژاپن	
12	79/8	0/877	کره جنوبی	
47	77/9	771	کویت	
67	70/8	0/713	آذربایجان	
46	75/7	0/775	آرژانتین	آمریکای جنوبی
73	72/9	0/699	برزیل	
4	79/6	0/902	آمریکا	آمریکای شمالی
8	81/0	0/888	کانادا	
7	80/3	0/890	هلند	اروپا
1	81	0/938	نروژ	
10	80/2	0/885	آلمان	
26	79/8	0/849	اتگلستان	
110	52/0	0/597	افریقای جنوبی	آفریقا
101	70/5	0/620	مصر	

³ ایران در آیینۀ آمار سال 1389 - مرکز آمار ایران

توزیع نسبی پوشش حمایتی درصد مددجویان مورد حمایت از کل جمعیت

آمار جمعیت کشور بر اساس سرشماری سال 1390 مرکز آمار ایران

غیر ساکن		نقاط روستایی		نقاط شهری		کل			نام استان
زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	مرد و زن	
27411	28814	10593566	10853217	26623023	27023638	37244000	37905669	75149669	کل کشور
0	0	565135	580307	1277454	1301724	1842589	1882031	3724620	آذربایجان شرقی
0	0	564410	583622	961039	971505	1525449	1555127	3080576	آذربایجان غربی
0	0	222624	226922	393892	405050	616516	631972	1248488	اردبیل
51	53	344796	366193	2058444	2109775	2403291	2476021	4879312	اصفهان
654	722	97958	101369	176519	180377	275131	282468	557599	ایلام
1285	1278	149804	176189	320905	383488	471994	560955	1032949	بوشهر
21	101	408683	468754	5636694	5669138	6045398	6137993	12183391	تهران
0	0	110148	117994	1079744	1104627	1189892	1222621	2412513	البرز
711	735	185191	187555	258393	262678	444295	450968	895263	چهارمحال و بختیاری
888	899	213122	205946	222130	224742	436140	431587	867727	خراسان شمالی
392	395	843424	838981	2151057	2160153	2994873	2999529	5994402	خراسان رضوی
23	22	147040	144395	182732	188322	329795	332739	662534	خراسان جنوبی
5779	6222	640897	660371	1598835	1619616	2245511	2286209	4531720	خوزستان
0	0	192027	188898	314515	320294	506542	509192	1015734	زنجان
0	0	69997	74876	241921	244424	311918	319300	631218	سمنان
1532	1556	648694	639466	615353	627726	1265579	1268748	2534327	سیستان و بلوچستان
7258	7318	729310	746040	1544176	1562556	2280744	2315914	4596658	فارس
267	270	158831	163956	432663	445578	591761	609804	1201565	قزوین
0	3	25272	30526	538739	557132	564011	587661	1151672	قم
0	0	253168	254603	489321	496553	742489	751156	1493645	کردستان
3320	3482	614954	627390	838375	851467	1456649	1482339	2938988	کرمان
1667	1845	285424	301197	676356	678738	963447	981780	1945227	کرمانشاه
729	756	156571	153947	172250	174376	329550	329079	658629	کهگیلویه و بویر احمد
371	393	436384	433684	453429	452753	890184	886830	1777014	گلستان
0	3	496022	487679	752919	744251	1248941	1231933	2480874	گیلان
425	451	330763	346653	539362	536589	870550	883693	1754243	لرستان
0	5	691457	700329	839751	842401	1531208	1542735	3073943	مازندران
0	0	182735	186223	515697	529304	698432	715527	1413959	مرکزی
1569	1764	390067	396312	383789	404682	775425	802758	1578183	هرمزگان
459	535	352950	363719	521423	519182	874832	883436	1758268	همدان
10	6	85708	99121	435146	454437	520864	553564	1074428	یزد

جمعیت کشور در پایان سال 1390

